[2023] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ

ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ

ਬਨਾਮ

ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਾਰ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਰ

(2017 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1359)

20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2023

[ਕੇ ਐੱਮ ਜੋਸਫ, ਬੀ ਵੀ ਨਾਗਰਤਨ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ, ਜੇ ਜੇ]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਸੈਕਸ਼ਨ 197-ਐਂਬਿਟ ਆਫ਼-ਉਪਹਾਰ ਦੁਖਾਂਤ ਕੇਸ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ - ਉਪ ਧਾਰਾ 304 ਏ, 337,338, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 14, ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾਃ ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹਿਤਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ-ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ -ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਅੰਤਰ ਕਿ ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ197 ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ-ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ-ਪੈਨਲ ਕੋਡ, 1860-ਉਪ ਧਾਰਾ 304 ਏ, 337,338-ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1952-ਧਾਰਾ 14.

ਡੀ. ਦੇਵਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਓਵੈਸ ਸਬੀਰ ਹੁਸੈਨ (2020) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 695: [2020] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 453; ਇੰਦਰਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2021) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 768; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਨ 1992 (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 335: [1990] 3 ਵਾਧੂ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 259; ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖੈਹਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2023) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 289; ਅਬਦੁਲ ਵਹਾਬ ਅੰਸਾਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2000) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 500: [2000] 3 ਵਾਧੂ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 747; ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2016) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 722: [2016] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 653; ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2016) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 87: [2016] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 295; ਸੁਸ਼ੀਲ ਅੰਸਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. 2014 (6) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 173: [2014] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 571; ਸ਼ਾਂਤੀਬੇਨ ਭੂਰਾਭਾਈ ਭੂਰੀਆ ਬਨਾਮ ਆਨੰਦ ਅਤਾਭਾਈ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 2021... ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 974; ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਬਨਾਮ ਉਪਹਾਰ ਦੁਖਾਂਤ ਪੀੜ੍ਹਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (2011) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 481: [2011] 16 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2020] 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 453 ਪੈਰਾ 5 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[1990] 3 ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਐਸਸੀਆਰ 259 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[2000] 3 ਸਪਲਾਈ. ਪੈਰਾ 13 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 747
[2016] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 653 ਪੈਰਾ 14 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[2016] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 295 ਪੈਰਾ 15 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[2014] 9 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 571 ਪੈਰਾ 16,29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
[2011] 16 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 32 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਃ 2017 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 1359.

2010 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਐਮ ਨੰਬਰ.2746 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 03.10.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ.

ਆਰ ਬਸੰਤ, ਮਥਾਈ ਐੱਮ ਪੈਕਾਡੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵਾਂਸ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਿਜ਼ ਮੈਥਿਊ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਬੀਜੀ ਰਾਜੇਸ਼, ਏ ਕੇ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮੋਹਿਨੀ ਪ੍ਰਿਆ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਹਾਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਲਿਕਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਸੁਧਾ ਜੈਨ, ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਵਤ, ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ ਨਾਹਰ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਐਡਵਾਂਸ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਕੇ. ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਏ. ਐਸ. ਜੀ. ਕੇ. ਟੀ. ਐਸ. ਤੁਲਸੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸੁਕਾਂਤ ਵਿਕਰਮ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਮਲਹੋਤਰਾ,

ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਾਰ
ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਰ

ਅਵੀਸ਼ ਭਾਟੀ, ਟੀ. ਏ. ਖਾਨ, ਬੀ. ਕੇ. ਸਤੀਜਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸਵਾਤੀ ਘਿਲਡਿਆਲ, ਸ਼ਾਂਤਨੂ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼ਰਥ ਨੰਬਿਆਰ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਨੀਲੱਪਾ ਤਰਦਲ, ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਮਾਦੀਆਲ, ਵੀਰ ਵਿਕਰਾਂਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਦਰਾ ਭਾਕਰ, ਡਾ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨਃ

ਨਿਰਣਾ

(1) ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। (ਉਪਹਾਰ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ). ਜੱਜ ਨੇ 13.06.1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਪਹਾਰ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਬਾਲਕੋਨੀ ਵਿੱਚ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਦੌਰਾਨ 59 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ 16 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 319 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 16 ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ 23.11.2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰ. 13/07 ਨੇ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੂੰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (8) ਤਹਿਤ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰ. 13/2007 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ 23.11.2007 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 05.03.2009 ਨੂੰ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਮਿਤੀ 13.05.2009 ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਏ, 337,338 ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1952 ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(2) ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਬਸੰਤ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐੱਮ. ਨਟਰਾਜ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨਾਂ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਅਪਰਾਜਿਤ, ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਤੁਲਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(3) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਬਸੰਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਲਾਇਲਾਜ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 197 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 197 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਾਰ ਦੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਬਿੰਦੂ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(4) ਉਹ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇਗਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਸਿਨੇਮਾ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਥੀਏਟਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਥੀਏਟਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਾਏ ਮਾਲੀਏ ਤੋਂ ਸਿਨੇਮਾ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਨ 1976 ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਥੀਏਟਰ ਵਧੇਰੇ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਗਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 02.02.1979 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਡੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ, 1952 ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ 26.05.1980 ਤੱਕ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੀਟਾਂ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਾਲ 1976 ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਨੂੰ 27.07.1979. ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ 04.08.1979 ਤੱਕ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਪ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 27.07.1979 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 28.07.1979 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 02.08.1979 ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਿਕਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 05.10.1979 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਨੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 22.10.1979 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 29.11.1979 ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਟੀਮ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ 29.11.1979 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੀ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਪਾਲਣਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਥੀਏਟਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ 06.12.1979 ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 19.12.1979 ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ) ਮੁੱਖ ਫਾਇਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਲਾਇਸੰਸਿੰਗ). ਥੀਏਟਰ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਹਾਰ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਹ ਘਟਨਾ 20.12.1979 ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 24.12.1979 ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਾਲਕੋਨੀ ਵਿੱਚੋਂ 6 ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਉਪਹਾਰ ਥੀਏਟਰ ਦੀ ਬਾਕੀ ਫਰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ 56 ਸੀਟਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 1976 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 100 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ 62 ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਨਿਰੀਖਣ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 26.05.1980 ਨੂੰ ਇਹ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ

1980-1997 ਤੱਕ, ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਹਰ ਸਾਲ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਥੀਏਟਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੋ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਅੱਤਲੀ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। 24.12.1979 ਨੂੰ 13.06.1997 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 17 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ 59 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਉਹ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 197 ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਖੇ, ਜੋ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇਸ ਹਿਤਕਾਰੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲਈਃ

(5) ਡੀ ਦੇਵਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਓਵੈਸ ਸਾਬਿਰ ਹੁਸੈਨ (2020) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 695 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆਃ

"71. ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਤੌਰ' ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਅਤੇ/ਜਾਂ ਕਰਨਾਟਕ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 170 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਾਰ
ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਰ

74. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ, ਵਿਅਰਥ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਜੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਥਿਤ ਐਕਟ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

(6) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਇੰਦਰਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2021) 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 768 ਵੱਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆਃ

10.ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਢਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। (ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇਖੋ) [ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, (2012) 3 ਐਸਸੀਸੀ 64: (2012) 1 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 1041: (2012) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 666] ਧੋਖਾਧੜੀ, ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਦੁਆਰਾ "ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ "ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ" ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਿਸ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਸੀ। (ਦੇਖੋ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੁੱਧੀਕੋਟਾ ਸੁੱਬਾਰਾਓ [ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੁੱਧੀਕੋਟਾ ਸੁੱਬਾਰਾਓ, (1993) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 339:1993 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 901]) ਅਸਲੀ ਸਵਾਲ,

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

11. ਸਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ 2 ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਥਿਤ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਜੋ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਾਥੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਹੇ ਸੰਦੀਪ ਮਾਥੁਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ 2 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਅਲਾਟਮੈਂਟ, ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੇਘਾਰਾਮ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਫਾਈਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਜੂਨੀਅਰ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਾਈਲ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਾਈਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਲਰਕ, ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਵਾਬਦੇਹ 2, ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

12. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 2 ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੋਰ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸਾਲ 1979-1980 ਤੱਕ ਲੱਭੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ. ਇਸ ਤੋਂ 17 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਸਾਲਾਨਾ

ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਪਹਾਰ ਥੀਏਟਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਸਨ। ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ 1997 ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 1992 ਸਪਲਿੱਪ (1) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 335 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਜੋੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(8) ਤੀਜਾ, ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਧਿਆਨ ਉਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(9) ਅਦਾਲਤ, ਉਹ ਦੱਸੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 173 (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖੈਹਰਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2023) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 289 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆਃ

"39. (I) ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੰਮਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਸੰਮਨ ਆਦੇਸ਼ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(10) ਉਹ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਟਰੈਕ ਰਿਕਾਰਡ ਹੈ।

(11) ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐਮ. ਨਟਰਾਜ, ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਜੋ ਵਧੀਕ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਜੋ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

(12) ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਐੱਮ. ਨਟਰਾਜ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ:

(13) ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਅਬਦੁਲ ਵਹਾਬ ਅੰਸਾਰੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2000) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 500 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

7. ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਹੋਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭੀਕਮਚੰਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਪਾਂਡੇ ਅਜੈ ਭੂਸ਼ਣ [(1998) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 205:1998 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 197 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: (ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੰਨਾ 217-18, ਪੈਰਾ 23)

"ਸੈਕਸ਼ਨ 197 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈ ਗਈ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 197 (1) ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਇਸ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੋ ਜਿੱਥੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸੰਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੰਨਾ 218-19, ਪੰਨਾ 24)

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਜੈਨੇਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਸਮੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

9. ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਤਾਜੋਗ ਡੋਬੇ ਬਨਾਮ ਐੱਚ. ਸੀ. ਭਾਰੀ (ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1956 ਐੱਸ. ਸੀ. 44: (1955) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 925) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਐਕਟ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕੇ, ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਖਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ

ਇਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਮਲ ਲਈ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਭੀਕਮਚੰਦ ਜੈਨ ਕੇਸ [(1998) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 205:1998 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 1] ਅਤੇ ਗੌਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ [(2000) 5 ਐਸਸੀਸੀ 15:2000 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 872]। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀਃ (ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਪੀ 21, ਪੈਰਾ 14)

"ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ' ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਵਾਜਬ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ,

"ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਣਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 197 (1) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ।

(14) ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2016) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 722:

25 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ' ਤੇ, ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਥਿਤ "ਤੱਥਾਂ" ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ "ਸਬੂਤਾਂ" ਉੱਤੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਕ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਤਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨੋਟਿਸ ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ "ਸਬੂਤ" ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ "ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ" ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਇਹ ਗੈਰ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਲੋੜ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਖੁਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ "ਸਬੂਤ" ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਖੁਦ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਜੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼

197 ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 319 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
(15) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2016) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 87 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ।

39. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

39.1. ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁਹਿਰਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਭਰੋਸਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਲੁਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

39.2. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

39.3. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਜਬ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

39.4. ਜੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਮਲਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 197 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇ। ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧੂਰਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 197 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

39.5. ਜੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਠੋਸ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

39.6. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਪੜਾਅ' ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਾਰ
ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਰ

ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

39.7. ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਹੋਰ ਢੁਕਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ' ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।

39.8. ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕੀ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

39.9. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਬੁਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(16) ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸੰਭਵ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਪਏਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਏਗੀ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਅੰਸਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਬੀਆਈ 2014 (6) ਐਸਸੀਸੀ 173 ਰਾਹੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨਃ

"134. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਬੈਠਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ. ਸੀ. ਆਰ., 1953 ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ 'ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਠ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਸਮਾਜ' ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਚੰਗਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ 30-9-1976 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਪਹਾਰ ਨੂੰ 100 ਹੋਰ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ/ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਈਸ਼ਰਦਾਸ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ [ਈਸ਼ਰਦਾਸ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1980 ਡੇਲ 147] ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਮੰਗ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਠੋਸ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾਃ (ਏਆਈਆਰ ਪੰਨਾ 152, ਪੈਰਾ 11-12)

"11. ਪ੍ਰਸਤਾਵ 3: ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥੀਏਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਾਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੈ. ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 3 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ' ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਲਗਾਏਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੇ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਠੋਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ।

ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡੀ. ਸੀ. ਆਰ., 1953 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਅਤੇ ਗੈਂਗਵੇਅ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੱਲ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ।

ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ।

135. ਅਸੀਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵੱਲ ਮੁੜ੍ਹਾਂਗੇ ਕਿ ਕੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ/ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਗੈਂਗਵੇਅ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ/ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਗੈਂਗਵੇ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਹੁੰਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਠ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਬਕਸੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸਾਲ 1978 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਗੈਂਗਵੇਅ ਨੂੰ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ' ਤੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਹਾਰਕ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਸਾਲ 1979 ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਬਦਲੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਥੀਏਟਰ ਨੂੰ ਡੀ. ਸੀ. ਆਰ 1953 ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਗੈਂਗਵੇਅ ਵਰਗੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਖਿੰਡਾਉਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

(17) ਉਹ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਤਰਕ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਣਗੇ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 27.07.1979 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 28.07.1979 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਦੇ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(18) ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਭਾਵ ਸ਼ਾਂਤੀਬੇਨ ਭੂਰਾਭਾਈ ਭੂਰਿਯਾਵ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਆਨੰਦ ਅਤਾਭਾਈ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 2021 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 974. ਉਹ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਨੋਟਿਸ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। 17 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(19) ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਟੀ. ਐੱਸ. ਤੁਲਸੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਜਿੰਨੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 59 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਜਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਤਿੰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(20) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮੋੜ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਥੀਏਟਰ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਰੁਖ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਸਖ਼ਤ ਰਵੱਈਏ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

(21) ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਥੀਏਟਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ 1979-1980 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਵੱਲੋਂ 1976 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਦੁਬਾਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 02.02.1979 ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ। 27.07.1979 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 13.09.1976 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਤੀ 28.07.1979 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

(22) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਨਿਯਮ 3 (3) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਢਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਢਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

(23) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

"ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੰ. 3:
ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛੋਟ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥੀਏਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਾਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੈ. ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਖੋਜ 3, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਏਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੇ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਠੋਸ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਲਚਕਦਾਰ।

ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ, ਉਹ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

"ਪ੍ਰਸਤਾਵ 4

ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਿਨੇਮਾ ਥੀਏਟਰ 1953 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 3 (3) ਇਨ੍ਹਾਂ ਥੀਏਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥੀਏਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਨਿਯਮ 3 (3) ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 3 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ 1953 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।(2). ਇਹ "ਪਿਛਲੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਯਮ 3 (3) ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਨਿਯਮ 3 (2) ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਨੇਮਾਟੋਗ੍ਰਾਫ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਸਥਾਈ ਤੌਰ' ਤੇ ਲੈਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫ਼ਰਕ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਧਾਰਾ 12 (1) (ਏ) ਅਤੇ 17 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਜਾਂ ਲਚਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(24) ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਨੋਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ, ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

"ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ' ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੈਠਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਸੈਂਸ ਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰੇਕ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਚੁਕਵੀਂ ਪਾਲਣਾ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ, 02.08.1979 ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਟਿਕਟ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੇ।

(25) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ, 06.12.1979 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਥਿਤ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਪਹਾਰ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ 24.12.1979 ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਾਲਕੋਨੀ ਤੋਂ ਛੇ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ 56 ਸੀਟਾਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ 62 ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਮੰਦਭਾਗੀ ਅੱਗ ਲਗਭਗ 17 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਲੱਗੀ ਸੀ।

(26) ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਣ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਲਣਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

(27) ਇਹ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 17 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਅੰਸਲ 1 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਗਲਤੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ।

(28) ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਹਰੇਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਕਾਰਜ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਭੁੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(29) ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸੇ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(30) ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸੋਚਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

[1]ਸੁਸ਼ੀਲ ਅੰਸਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਸੀ ਬੀ ਆਈ 2014 (6) ਐਸ ਸੀ ਸੀ 173 ਦੁਆਰਾ

ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਾਰ

ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਰ

ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਇਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਉਸ ਨੇ 28.07.1979 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਨੂੰ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ 24.12.1979 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕੁੱਲ 62 ਵਾਧੂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੂਖਮ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਅੰਤਰ ਕਿ ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੀ 6238/2011 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(31) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੰਮ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਆਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਠ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਆਫ਼ ਵਿੱਕਟਮ ਆਫ਼ ਉਪਹਾਰ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ-ਦਰ-ਕੇਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ।

(32) ਅਸੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਬਸੰਤ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਬਨਾਮ ਉਪਹਾਰ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (2011) 14 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 481 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈਃ

"54. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਾਕਾਮੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਆਖਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਧੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਖਤ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਡੀ. ਵੀ. ਬੀ. ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਇੱਕ ਨੇੜਲਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਬੀ. ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਸੀ।

55. 55. ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਨੇਮਾ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ/ਗਲਤੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਅਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ (ਜੋ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਐੱਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਐੱਨ. ਓ. ਸੀ. ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ)। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਾਰ
ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਰ

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਮੌਤ/ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੇੜ੍ਹਲਾ ਜਾਂ ਸਿੱਧਾ ਨੇੜ੍ਹਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਬੀ. ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਮੌਤ/ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ ਨੇੜ੍ਹਤਾ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਅਤੇ ਡੀ. ਵੀ. ਬੀ. ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

56. ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਸਿਰਫ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਡੀ. (ਇਸ ਦੇ ਸੀਮਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ) ਦੁਆਰਾ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਮਕੈਨੀਕਲ, ਆਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲੋੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ/ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਮਕੈਨੀਕਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਐਮ. ਸੀ. ਡੀ. ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ।

(33) ਉਹ ਉਸੇ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਤੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਸੀ।

(34) ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਿਤੀ 24.12.1979 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਕੰਥ ਬਨਾਮ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉੱਪਹਰ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. ਵਿਰੁੱਧ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 197 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਬਾਏ ਗਏ ਦੋ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ' ਤੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

(ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ: ਸ਼ੇਵਾਲੀ ਮੋਂਗਾ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.) ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler